

LANDSCHAPSPARK
**FOLSGEARE
SNEEK**

EEN VERRIJKING VOOR DE MIENSKIP

DUURZAME VERSTERKING VAN HET LANDSCHAP TUSSEN DORP EN STAD

Voorwoord	4
Inleiding	5
1. Samenvatting	6
2. Achtergrond en visie	9
3. Het Landschapspark	10
4. De drie hoofdlocaties	13
4.1 Abma's Pleats	15
4.2 Strûpenkeal	16
4.3 Carpe Diem	19
5. De artistieke visie	23
6. Participatie en educatie	24
7. Waarde en betekenis	27
8. Realisatie en planning	28
9. Communicatie	29
10. Financiering en partners	29
11. Vooruitkijken	30
Colofon	32

LANDSCHAPSPARK FOLSGEARE-SNEEK

In Nederland is, als één der dichtstbevolkte landen van deze wereld, de zogenaamde “strijd om de ruimte” een groot thema. Alhoewel er in het Friese landschap schijnbaar nog heel veel ruimte is, is deze spanning op kleinere schaal wel degelijk aanwezig.

Uitbreiding van de stad Sneek, in dit geval bedrijventerrein de Hemmen, richting het dorp Folsgeare is zo’n “aanslag” op de beschikbare ruimte. Gelukkig worden dergelijke dilemma’s bestuurlijk serieus genomen, wat heeft geresulteerd in een groene buffer tussen het dorp en het bedrijventerrein.

Als gesprekspartner van gemeente Súdwest-Fryslân heeft Dorpsbelang Folsgeare een degelijke rol gespeeld. Vele ontwikkelingen in de bufferzone zijn in werking gezet: doarpstún, laarzenpad, zwaluwwand etc. Om de voortgang te behouden en grotere projecten in dit gebied gerealiseerd te krijgen is de Stichting Landschapspark Folsgeare opgericht.

Dit bidbook geeft een inventarisatie van reeds uitgevoerde en nog te realiseren projecten in de bufferzone. Het geeft een doorkijkje in een gebied waar stad en platteland elkaar letterlijk tegenkomen. Deze prospectus zal als onderligger gebruikt worden om de deelprojecten te realiseren, waarbij met name het Baken Abma’s Pleats eerste prioriteit heeft. De bufferzone heeft de potentie om in de toekomst een veelzijdige functie te vervullen: met name voor inwoners van Folsgeare, Sneek en de werkers op het bedrijventerrein, maar ook voor de bredere omgeving.

Op wereldschaal is de tegenstelling Stad-Platteland een thema. Wij hopen met dit Landschapspark de interactie tussen het Platteland en de Stad te prikkelen.

Namens het bestuur.
Wigle Sinnema

Folsgeare november 2025.

ALD LÂN, NIJ LIBBEN

Aan de rand van Folsgeare, richting Sneek, ligt een landschap waar natuur en geschiedenis al eeuwenlang met elkaar verbonden zijn. Waar ooit de Middellzee stroomde, ontstond door inpoldering een open gebied van terpen, dijken, boerderijen en opvaarten. In de vogelrijke weides en langs de watergangen gaven generaties boeren niet alleen vorm aan het landschap, maar ook aan het dagelijks leven van de gemeenschap.

Met de omlegging van de N7 en de uitbreiding van bedrijventerreinen veranderde dit gebied zichtbaar. De agrarische aanwezigheid nam af en de samenhang in het landschap kwam onder druk te staan. De ooit zo levendige plek veranderde in een anonieme tussenruimte. Juist dat besef bracht inwoners van Folsgeare in beweging: deze plek mag geen restgebied worden, maar verdient een nieuwe toekomst.

Het doel is helder: de ruimte tussen dorp en stad opnieuw inrichten als een toegankelijke plek voor natuur, ontmoeting en erfgoed. De voormalige bufferzone groeit daarbij uit tot een landschapspark voor ontspanning, waar ruimte is voor stilte en waar de geschiedenis zichtbaar blijft in nieuwe vormen.

Hoewel het initiatief zijn oorsprong vindt in Folsgeare, opent het Landschapspark zich voor een bredere omgeving. Het verbindt Folsgeare, Sneek en bedrijventerrein De Hemmen en vormt een toegankelijke plek voor bewoners, werknemers en bezoekers uit de regio en daarbuiten.

In dit bidbook laten we zien hoe dit plan stap voor stap wordt gerealiseerd. We vertellen over de ontwikkeling van Abma’s Pleats en Strûpenkeal, het wensbeeld van de herbestemming van Carpe Diem, over de inzet van vrijwilligers, de rol van kunst en natuur en de samenwerking met partners en fondsen. Met dit bidbook nodigen wij je uit om samen met ons te bouwen aan de toekomst van dit landschap.

1. Samenvatting

YN IT KOART

Landschapspark Folsgeare - Sneek is een initiatief van en voor de mienskip. Aan de oostrand van het dorp Folsgeare, tussen dorp en stad, ontstaat een nieuw publiek landschap waarin natuur, geschiedenis, kunst en ontmoeting samenkomen. Wat ooit een open agrarisch gebied was, veranderde door infrastructuur en bedrijventerreinen in een anonieme tussenruimte. Met het landschapspark krijgt dit gebied opnieuw betekenis. Niet alleen voor Folsgeare zelf, maar ook voor Sneek, de omliggende plaatsen IJlst, IJsbrechtum, Oosthem en de werknemers van bedrijventerrein De Hemmen.

Het park is opgebouwd vanuit de bestaande structuren van het landschap: watergangen, paden, erven en zichtlijnen vormen samen één samenhangend geheel. Binnen deze structuur ontstaan wandelroutes, rustplekken, natuurontwikkeling en ruimte voor educatie en ontmoeting. Het open karakter van het landschap blijft daarbij leidend.

Het hart van het park wordt gevormd door drie hoofdlocaties met elk een eigen betekenis. Samen zorgen deze locaties voor balans tussen ontmoeten, verstillen en werken met het landschap:

- Abma's Pleats, gericht op ontmoeting, activiteit en gemeenschap
- Strûpenkeal, als plek van stilte, bezinning en uitzicht
- Carpe Diem, als wensbeeld voor herbestemming waarin werken met het land, duurzaamheid en nieuwe functies samenkomen

De artistieke visie vormt een rode draad door het park. Verdwenen boerderijen en erven worden niet letterlijk herbouwd, maar opnieuw zichtbaar gemaakt in contouren, bakens op ware grootte en verhalen. Door informatieve elementen en de inzet van materialen en zitplekken ontstaat een landschap waarin herinnering, gebruik en beleving samenkomen.

Landschapspark Folsgeare-Sneek is ook een plek van meedoen en leren. Vrijwilligers werken mee in de doarpstún en bij het onderhoud. Scholen, verenigingen en zorginstellingen maken gebruik van het park voor educatie, dagbesteding en sociale activiteiten. Zo groeit het park uit tot een levend leerlandschap.

De maatschappelijke waarde van het landschapspark is groot. Het draagt bij aan sociale verbinding, rust en recreatie, behoud van erfgoed, versterking van biodiversiteit en nieuwe

economische kansen op het gebied van toerisme, educatie en lokale productie.

De realisatie van het park verloopt gefaseerd: van voorbereiding, uitvoering in het landschap, naar ingebruikname en doorontwikkeling. Financiering vindt plaats via een combinatie van overheden, fondsen, sponsoring en de inzet van vrijwilligers.

Landschapspark Folsgeare-Sneek is geen eindpunt, maar een blijvende ontwikkeling. Een plek die groeit met de tijd, gedragen door de gemeenschap. Een zichtbare verbinding tussen verleden en toekomst, tussen dorp en landschap.

Op de voorgrond Carpe Diem met daarachter Strûpenkeal.
Foto: Arcadis Landschapsarchitectuur en Stedenbouw, mei 2025.

Vanaf Strûpenkeal ontvouwt zich het open landschap zoals het hier van oudsher werd beleefd: weids, stil en met een uitzicht dat aan deze zijde behouden blijft. Foto: Atse Bruin, april 2022.

2. Achtergrond en visie

MEI-INGAR STERK

De ontwikkeling van bedrijventerrein De Hemmen III vormde de directe aanleiding om opnieuw naar het landschap aan de oostrand van Folsgeare te kijken. Al in 2010 werd door Atelier Fryslân vastgesteld dat dit gebied - met zijn oude dijken, sloten en erven - een grote landschappelijke en cultuurhistorische waarde heeft. Het vertelt het verhaal van de Middellzee en van boeren die hier eeuwenlang het land bewerkten en bewoonden.

Door de uitbreiding van bedrijventerreinen verdween dat verhaal langzaam uit het zicht. Wat ooit een landschap van boerenerven was, veranderde in een bufferzone zonder karakter: een restruimte tussen snelweg en dorp. Dat besef raakte iets in de gemeenschap. Bewoners zagen dat het landschap dat zij generaties lang hadden gekoesterd en diep in hun identiteit verankerd was, dreigde te verdwijnen. In gesprekken met de gemeente en betrokken (oud-)dorpsbewoners ontstond een nieuw perspectief: wat als deze ruimte niet werd gezien als 'overgebleven gebied', maar als kansrijk parklandschap?

Zo ontstond stap voor stap de visie voor een landschapspark waarin natuur, agrarische geschiedenis, kunst en ontspanning samenkomen. Het park richt zich op het herstellen van karakteristieke structuren zoals watergangen, zichtlijnen en erven. Deze worden verbonden met nieuwe functies voor recreatie, educatie en ontmoeting. Het gaat niet om vervangen, maar om het versterken van wat er al is. Daarmee krijgt het landschap opnieuw betekenis voor bewoners én bezoekers: niet alleen uit Folsgeare, maar ook uit Sneek en omliggende dorpen.

De oprichting van Stichting Landschapspark Folsgeare-Sneek markeert de gezamenlijke inzet om deze visie daadwerkelijk te realiseren. Gedragen door Dorpsbelang Folsgeare, bewoners en betrokken deskundigen wordt gewerkt aan een landschap dat uitnodigt tot beleving en trots: een plek waar het verleden zichtbaar blijft en de toekomst ruimte krijgt.

3. Het Landschapspark

DER'T ALLES BIJNOER KOMT

Het Landschapspark Folsgeare-Sneek volgt de structuur van het oorspronkelijke landschap. Water, land, paden en erven vormen samen één logisch geheel. De kracht van het park zit in het verbinden van deze bestaande elementen en het toevoegen van nieuwe functies om te ontdekken, ervaren en leren.

Open landschap als basis

Het Landschapspark Folsgeare-Sneek blijft in de kern een open landschap. De ruimte, de vergezichten en het agrarische karakter blijven leidend. Nieuwe ingrepen worden zorgvuldig en terughoudend toegepast. Het park groeit niet door bebouwing, maar door het versterken van de kwaliteit van het landschap zelf. Zo blijft het gebied herkenbaar, toegankelijk en in balans.

Een belangrijk uitgangspunt is het herstel van het voormalige 'fûgeltsjelân', zodat weidevogels zich weer thuis voelen. Waar het nu stil kan zijn, is de ambitie dat het landschap opnieuw leeft met het geluid van grutto's, Kieviten en andere weidevogels. Dit gebeurt in samenwerking met de pachtboeren die werken volgens voorwaarden die bijdragen aan natuurherstel. Denk hierbij aan het gebruik van vaste ruige mest, biodynamische bewerking en later maaien.

Water als verbindend element

De opvaarten, sloten en watergangen vormen de ruggengraat van het landschapspark. Ze vertellen het verhaal van de ontwatering van het gebied en

de relatie met de Middellzee. Tegelijk zorgen ze voor ecologische waarde en biodiversiteit. Langs deze waterlijnen ontstaan natuurlijke overgangen tussen de verschillende delen van het park. Op bepaalde plekken is ruimte voor kano's, voor natuurontwikkeling en voor rustpunten langs het water.

Paden en routes door het landschap

Door het landschapspark loopt een netwerk van wandelpaden, ommetjes en laarzenpaden. Deze routes verbinden het dorp Folsgeare met de verschillende plekken in het park en met het omliggende landschap. De paden volgen zoveel mogelijk de natuurlijke lijnen van het gebied langs sloten, graslanden en erven. Het landschap nodigt bewoners en bezoekers uit om het op hun eigen manier te beleven: te voet, per fiets of zelfs via het water.

Voor inwoners van Sneek ontstaat hiermee een nieuw ommetje aan de westrand van de stad, als aanvulling op bestaande recreatiegebieden zoals De Potten en het Rasterhoffpark. Voor werknemers van De Hemmen biedt het park een

laagdrempelige plek voor een lunchwandeling, ontspanning of een moment buiten.

Erven als ankerpunten in het park

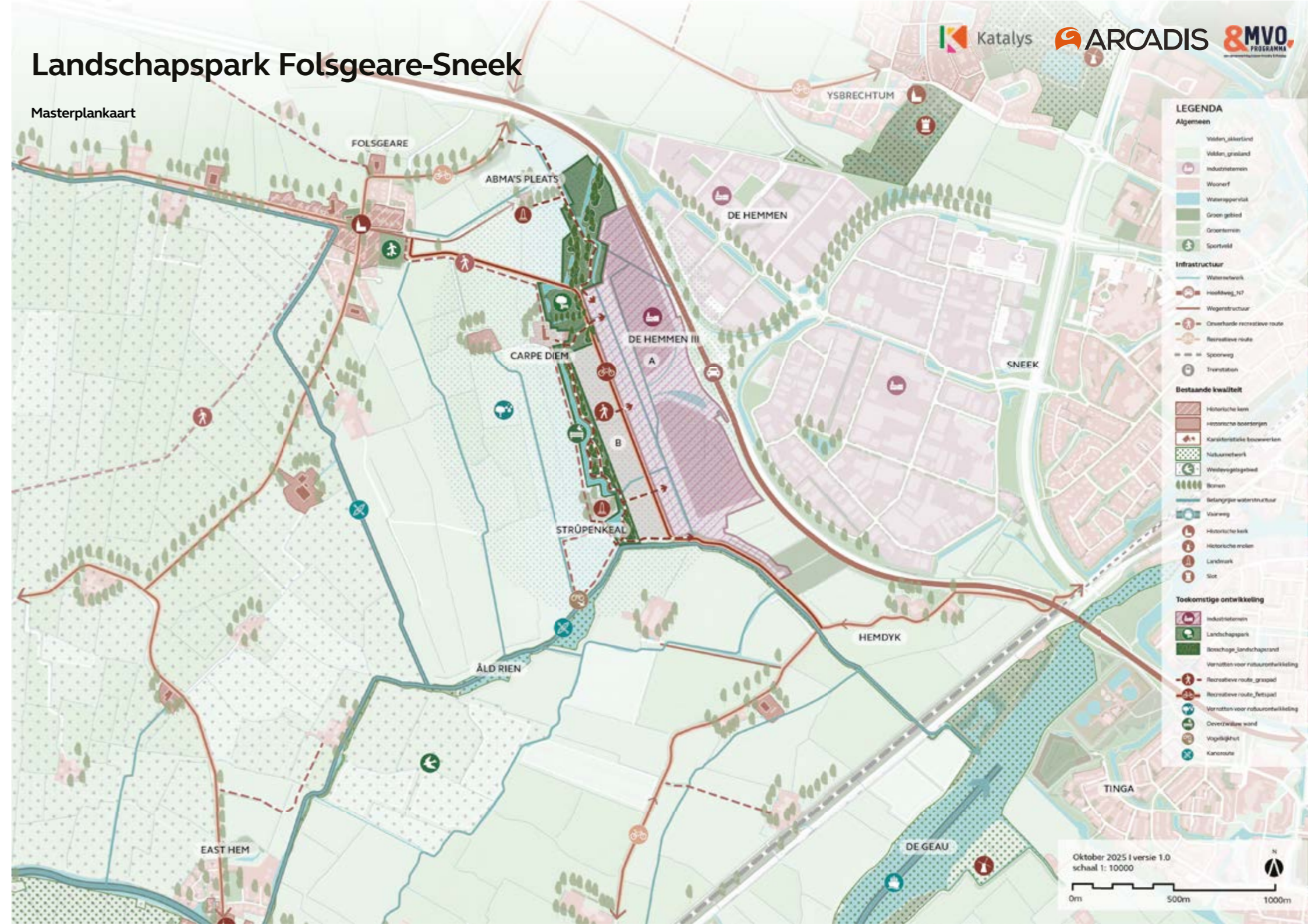
De erven binnen het landschapspark vormen herkenbare plekken met elk een eigen functie en sfeer. Hier komen geschiedenis, ontmoeting en beleving samen. De erven zijn geen losse locaties, maar maken door de zichtlijnen en routes deel uit van één samenhangend geheel. Ze vormen rustpunten in het landschap en geven betekenis aan de structuur van het park.

Eén geheel van natuur, gebruik en beleving

Binnen deze heldere structuur ontstaat ruimte voor natuur, recreatie, educatie en ontmoeting. Bezoekers kunnen wandelen, leren over de geschiedenis van het gebied, genieten van de rust en elkaar ontmoeten op de verschillende plekken in het park. Het Landschapspark Folsgeare-Sneek is daarmee geen verzameling losse onderdelen, maar een samenhangend landschap waarin natuur, cultuur en gebruik elkaar versterken.

Landschapspark Folsgeare-Sneek

Masterplankaart

Landschapspark Folsgeare-Sneek

Baken Abma's Pleats

Baken Abma's Pleats - Ontwerp door Wietske Lycklama a Nijeholt

Abma's Pleats - historische foto

Baken Strûpenkeal

Baken Strûpenkeal - Ontwerp door Wietske Lycklama a Nijeholt

Bebording en meubilair

Picknickbank en zitbank van Serie Natuur Comfort - Grijsen

Wegwijzer - Landgoed de Riehorst en object Park Lingezegen (Landsat)

4. De drie hoofdlocaties

MÛETSJE, FERSTILLE EN WURKJE MEI IT LÂNSKIP

Het Landschapspark Folsgeare-Sneek wordt gedragen door drie bijzondere hoofdlocaties: Abma's Pleats, Strûpenkeal en Carpe Diem. Deze plekken vormden vroeger het middelpunt van het omliggende landschap, van waaruit het land werd gebruikt en ingericht. Zij vormen nu het hart van het landschapspark. Elke plek heeft een eigen karakter en functie, die door de onderlinge samenhang een krachtig geheel vormen.

Abma's Pleats is gericht op ontmoeting, activiteit en gemeenschap. Het is een toegankelijke plek waar mensen samenkomen en ruimte is voor educatie en beweging. Strûpenkeal ligt als een stilteplek op de terp in het open landschap. Hier draait alles om rust, bezinning en het ervaren van ruimte. Carpe Diem vormt de derde pijler binnen het landschapspark en staat voor de wens om het agrarisch erfgoed en de toekomst daarvan een nieuwe betekenis te geven. Alle drie de locaties vertellen het verhaal van werken met het land, in het ritme van de seizoenen en met respect voor de natuur. Dat gebeurt op Abma's Pleats letterlijk in de doarpstún. Carpe Diem is daarbij de plek waar deze geschiedenis nog fysiek aanwezig is in de vorm van een bestaande boerderij, maar waarvan de toekomstige invulling nog openligt.

Samen zorgen deze drie locaties voor balans binnen het landschapspark. Ze vertegenwoordigen elk een andere vorm van beleving: ontmoeten, verstillen en werken met het landschap. Tegelijkertijd verkennen ze de mogelijkheden voor een zinvolle herbestemming van oude boerderijen, met oog voor toekomstperspectief. Door deze drie plekken niet los van elkaar te ontwikkelen, maar bewust als samenhangend geheel te zien, ontstaat een park met diepte, gelaagdheid en afwisseling.

De locaties zijn met elkaar verbonden door wandelroutes, zichtlijnen en waterstructuren. Bezoekers bewegen zich van plek naar plek door een landschap dat steeds anders aanvoelt, maar altijd herkenbaar blijft als onderdeel van één groter verhaal. Zo ontstaat een logische route door het park, waarin natuur, geschiedenis en gebruik elkaar aanvullen.

Foto: Atse Bruin, 2006

De locatie van Abma's Pleats, grenzend aan de N7, waar het baken uitgroeit tot een markant herkenningspunt in het landschap en een gastvrij welkom vormt voor bedrijventerrein De Hemmen III.

4.1 Abma's Pleats

FERLINE EN HJUED MOETSJE IN'AR

Je loopt vanaf Folsgeare het open veld in en ziet al snel de contouren van Abma's Pleats voor je opdoemen. Geen gebouw, maar een schets in lijnen op ware grootte van wat hier ooit stond. Je loopt door het voormalige woon- en werkgedeelte, leest een verhaal van een oud-bewoner en neemt plaats op een bankje terwijl de grote bomen rondom zacht ruisend met je meefluisteren. Langs het pad bloeien bloemen, bijen zoemen en zwaluwen scheren langs je heen. Bij de doarpstún haal je nog een appeltje voor de rest van je route. Abma's Pleats is een plek die je bijblijft.

De geschiedenis als fundament

Abma's Pleats was ooit een volwaardig boerenbedrijf aan de rand van Folsgeare. Boeren uit verschillende generaties bewerkten en beheerden het omliggende land. Met het verdwijnen van de boerderij verdween ook een tastbaar stuk geschiedenis uit het landschap. Wat bleef, waren herinneringen, verhalen van oud-bewoners en de oude tuinstructuren en beplanting die nog altijd de plek markeren. Abma's Pleats is een plek waarin het verleden nog voelbaar is en die opnieuw zichtbaar wordt gemaakt.

Een nieuwe invulling met respect voor wat er was

De herontwikkeling van Abma's Pleats brengt deze verdwenen boerderij op eigentijdse wijze terug in het landschap. In een baken van cortenstaal worden de oorspronkelijke contouren van de boerderij op ware grootte zichtbaar gemaakt, waardoor bezoekers het vroegere woon- en werkgedeelte opnieuw kunnen ervaren. Tegelijkertijd verwijzen deze contouren naar de zichtlijnen van de nog herkenbare historische

structuren van sloten, greppels en landerijen rondom Abma's Pleats.

Daarnaast is er ruimte voor:

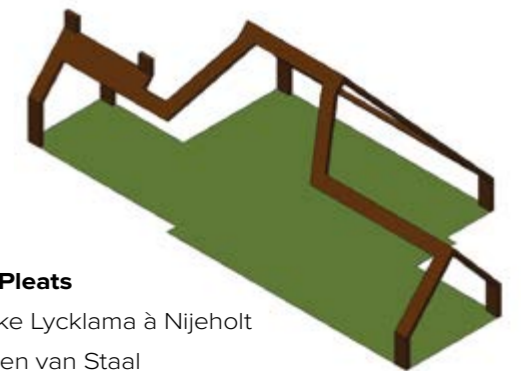
- Informatieve elementen met QR-codes naar verhalen en gedichten van oud-bewoners
- Een doarpstún
- Een bloemenpluktuin
- Zitbankjes en picknicktafels
- Diverse boomsoorten en tuinplanten
- Nestvoorzieningen voor vogels, vleermuizen en insecten

De meerwaarde voor dorp en landschap

Abma's Pleats is een toegankelijke ontmoetingsplek voor mensen van alle leeftijden en achtergronden. Het bruist hier van kleinschalige activiteiten die Folsgeare verbinden met het omliggende landschap. Bewoners tuinieren samen in de doarpstún, kinderen leren hier spelenderwijs over natuur en voedsel, bezoekers wandelen langs de verhalen van vroeger en werknemers uit de omgeving vinden er een plek om even te pauzeren of te bewegen. Bovendien nodigt

Abma's Pleats uit tot eigen initiatief en biedt het ruimte waar ideeën en activiteiten van bewoners en organisaties tot leven kunnen komen.

Door deze dagelijkse en laagdrempelige vormen van gebruik groeit Abma's Pleats uit tot een vanzelfsprekende plek in het leven van dorp en omgeving. Het versterkt de onderlinge betrokkenheid, vergroot de waardering voor het landschap en geeft het agrarisch verleden een actieve rol in het heden. Zo draagt Abma's Pleats concreet bij aan de leefbaarheid en het welbevinden van Folsgeare.

Baken Abma's Pleats

Ontwerp: Wietske Lycklama à Nijeholt
Tekening: Mannen van Staal

4.2 Strûpenkeal

STILTE EN RÛMTE

Met elke stap wordt het uitzicht weidser en de stilte groter. Op weg naar de terp doemen twee silhouetten op die als wachters deze plek lijken te beschermen. Terwijl je eromheen loopt en omhoogkijkt, ervaar je de ruimte van wat ooit de binnenkant van een stelpboerderij was. Boven op de terp voel je de wind en hoor je de vogels. Vanaf deze plek kijk je uit over het open agrarische landschap. Waar je vroeger rondom eindeloze vergezichten had, is dat nu nog maar aan één zijde het geval. Aan de andere kant bepalen inmiddels bedrijfsgebouwen het beeld. Een contrast dat je aan het denken zet. Je sluit je ogen en luistert naar de wind die langs het baken strijkt, vermengd met het ruizen van de bomen. Het klinkt als een zacht gefluister van de mensen die hier in harmonie met de weidse natuur hebben geleefd en gewerkt. Hier hoef je even niets. Strûpenkeal is een plek waar de tijd vertraagt en respect voor het landschap vanzelf ontstaat.

Leven met de natuur

Strûpenkeal lag oorspronkelijk op een historisch hoge terp met weidse uitzichten rondom. Hier werd gewoond, gewerkt en geleefd, midden in het open landschap. De ervaring van vrijheid, ruimte en leven met de natuur vormde de kern van deze plek. Inmiddels is in de loop der tijd aan één zijde van de terp het weidse landschap verdwenen door bedrijfsbebouwing. Daarmee verloor Strûpenkeal haar zichtpositie in het landschap. Met de nieuwe inrichting kan Strûpenkeal, ondanks deze veranderingen, haar unieke kern en betekenis weer terugkrijgen.

De Wachters als nieuw herkenningspunt

De herontwikkeling van Strûpenkeal brengt de voormalige boerderij terug in het landschap in de vorm van een baken met twee hoge Wachters van cortenstaal. Zij verbeelden het oorspronkelijke byntwerk, het dragende hart van

de vroegere stelpboerderij. Geen muren meer, geen dak, maar wel de lijnen, de hoogte en de kracht van wat hier stond. Daarnaast is er ruimte voor:

- Informatieve elementen met foto's, verhalen, een gastenboek en QR-codes naar de dorpscanon
- Behoud van de bestaande beplanting rondom de terp
- Herplanting van verdwenen boomsoorten en fruitbomen in de nog aanwezige boomgaard
- Een plas-drasgebied vol vogels
- Vogelkijkhut

Stilte als tegenwicht

Strûpenkeal is een plek van rust. Bezoekers komen hier om te kijken, te mijmeren en even los te zijn van alles. De locatie nodigt uit tot vertragen, het uitzicht tot nadenken. Alles lijkt hier vanzelf op zijn plek te vallen waardoor de rust zich bijna ongemerkt aandient. Voor sommigen

Baken Strûpenkeal
Ontwerp/ impressie tekening:
Wietske Lycklama à Nijeholt

voelt deze plek bijna mystiek, voor anderen is het vooral de diepe verstillings die je hier ervaart. Tegelijkertijd krijgt ook de natuur hier ruimte. Rond de terp ontstaat een rust- en broedgebied voor weidevogels en een plas-drasgebied bij de Ald Rien.

Binnen Landschapspark Folsgeare-Sneek vormt Strûpenkeal het verstillende tegengewicht van Abma's Pleats. Samen zorgen zij voor balans in het landschap en in de beleving van bezoekers.

Achterkant Strûpenkeal vanaf Carpe Diem.
Foto: Arcadis Landschapsarchitectuur en Stedenbouw, mei 2025.

Vooran aan de rechterkant de locatie Abma's Pleats met de Dorpstún, vervolgens Carpe Diem en daar achter zichtbaar Strûpenkeal

4.3 Carpe Diem

WURKJE MEI IT LÂN, BOUWE OAN MOARN

Tussen Abma's Pleats en Strupenkeal ligt de statige boerderij Carpe Diem. Op het erf hoor je het geluid van dieren, ruik je het land en klinkt gelach. Je loopt langs de akkers en stallen, maakt een praatje met de mensen die er werken en voelt hoe hier met aandacht wordt gewerkt. Binnen in de gerenoveerde boerderij is het warm en eigentijds. Je drinkt een kop koffie en proeft iets lekkers uit eigen omgeving. Leuk om te zien hoe deze bijzondere plek een nieuwe toekomst heeft gekregen!

De genoemde mogelijkheden schetsen een wensbeeld van wat hier mogelijk is. Ze zijn bedoeld als inspiratie en nog niet als vaststaand plan.

Een unieke boerderij met een bijzonder verhaal

Carpe Diem werd gebouwd in 1907 en was tot ver in de jaren tachtig een voorbeeldboerderij. De karakteristieke 'Blikken Pleats' is de laatste boerderij met een blikken schuur in Fryslân en daarmee uniek in zijn soort. Ook landelijk zijn er nog maar enkele van deze boerderijen over. In het erfgoedbeleid van de gemeente Súdwest-Fryslân wordt Carpe Diem aangemerkt als een waardevol agrarisch object dat dringend toe is aan herbestemming. Zonder nieuwe functie dreigt verdere verpaupering en mogelijk zelfs sloop. Zowel Dorpsbelang Folsgeare als de Boerderijstichting Fryslân hebben nadrukkelijk gepleit voor behoud van deze bijzondere boerderij. Niet alleen vanwege de

historische waarde, maar ook vanwege de betekenis die Carpe Diem kan hebben binnen het Landschapspark Folsgeare-Sneek.

Een nieuwe toekomst voor Carpe Diem

De gewenste herbestemming van Carpe Diem richt zich op een duurzame, bio-ecologische invulling die past bij dit gebied. Rondom de boerderij ligt nog circa twintig hectare grond, geschikt voor landbouw en natuurvriendelijk beheer. Carpe Diem biedt daarbij ruimte voor een combinatie van duurzame landbouw, ontmoeting, educatie en verblijf.

Denk hierbij aan:

- Locatie voor vergaderingen, studiedagen, lezingen en bedrijfspresentaties
- Bezoekerscentrum
- Restaurant
- Aanvulling kinderboerderij Sneek

- Appartementen, logeerruimtes of B&B
- Leerwerkbedrijf en/of dagbesteding
- Kleinschalig wonen voor ouderen

In actie

Carpe Diem vormt binnen Landschapspark Folsgeare-Sneek een plek om te werken, leren en verduurzamen. Waar Abma's Pleats staat voor ontmoeting en Strûpenkeal voor verstillings, staat Carpe Diem voor actie. Hier krijgt het agrarische verleden een eigentijdse invulling in samenhang met duurzame landbouw, natuurbeheer en maatschappelijke functies.

De herbestemming van Carpe Diem voorkomt verder verval, behoudt zeldzaam agrarisch erfgoed en opent nieuwe perspectieven voor werk, ontwikkeling en recreatie binnen het landschapspark.

Urgentie en alternatief

De staat van Carpe Diem vraagt om tijdige keuzes. Door jaren van verval is het onzeker geworden of een volledige herbestemming nog realistisch haalbaar is. De wens om deze unieke boerderij een nieuwe functie te geven heeft nadrukkelijk de voorkeur, maar zonder

daadkracht en besluitvorming dreigt het punt te worden bereikt waarop behoud niet langer mogelijk is.

Voor dat scenario is binnen de stichting ook nagedacht over een alternatief: het zichtbaar maken van het verval zelf. In plaats van verdere

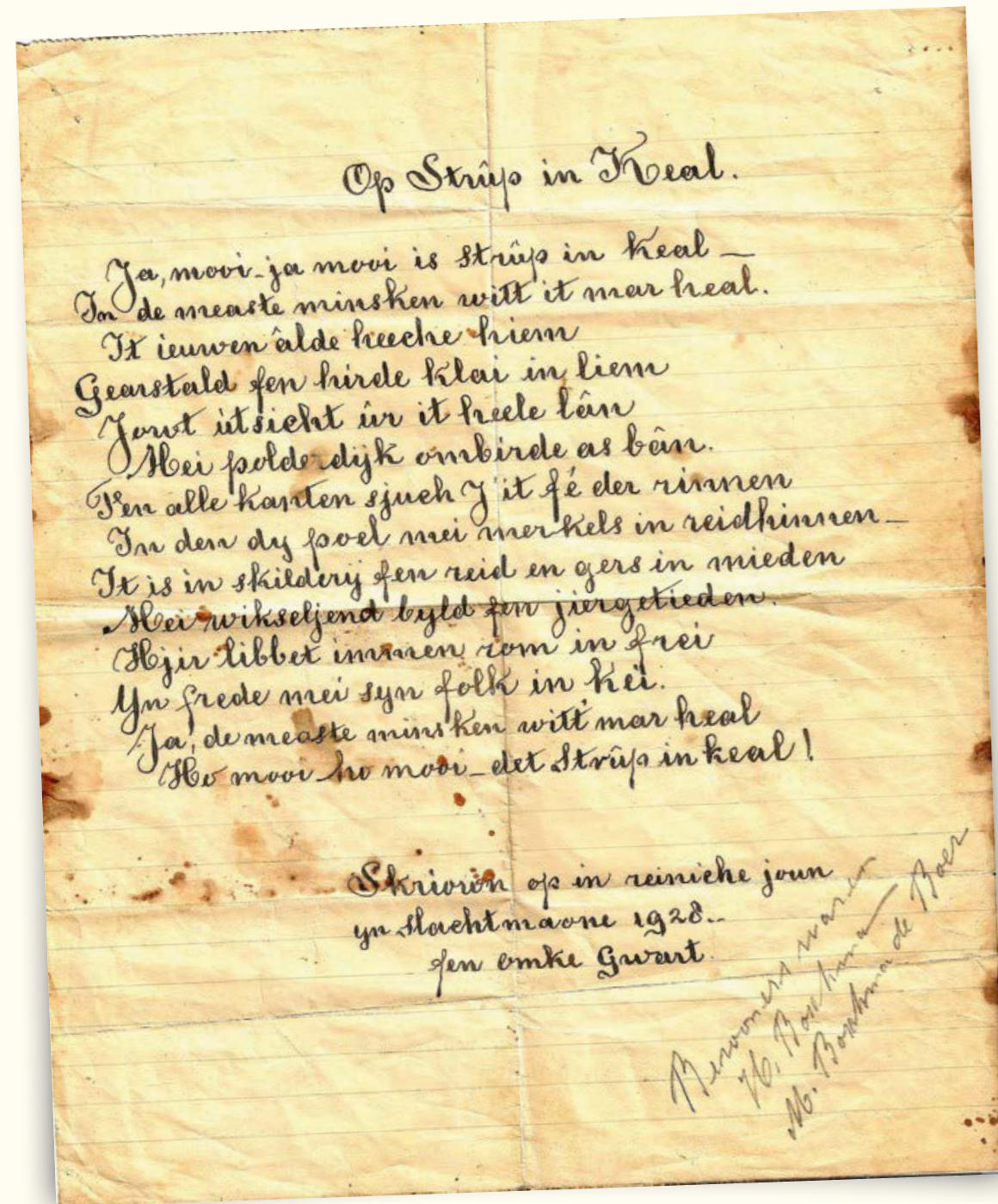
verloedering kan Carpe Diem worden ingericht als een bewust begrensde, veilige ruïne. Met een zorgvuldig ontworpen hekwerk van cortenstaal en ruimte voor natuurlijke overname ontstaat een bakken dat de 'tand des tijds' verbeeldt. Het is een krachtig symbool van wat verloren gaat wanneer keuzes uitblijven.

Locatie Carpe Diem met op de voorgrond de Blikken Skuorre, november 2025.

Carpe Diem. Foto: Arcadis Landschapsarchitectuur en Stedenbouw, mei 2025.

Op Strûp in Keal.

Ja, mooi-ja mooi is Strûp in Keal_

In de measte minsken witt it mar heal.

It ieuwen âlde heeche hiem

Gearstald fen hirde klai in liem

Jowt ûtsicht ûr it heele lân

Mei polderdijk ómbirde as bân.

Fen alle kanten sjuch J'it fé der rinnen

In den dy poel mei merkels in reidhinnen_

It is in skilderij fen reid en gers in mieden

Mei wikseljend byld fen jiergetieden.

Hjir libbet immen rom in frei

Yn frede mei syn folk in klei.

Ja, de measte minsken witt mar heal.

Ho mooi ho mooi _ dit Strûp in keal!

Skriven op in reiniche joun

yn slachtmaone 1928

fen omke Gwart

“Dit gedicht uit 1928 is voor mij een belangrijke bron van inspiratie in mijn werk aan Landschapspark Folsgeare-Sneek. In deze woorden herken ik dezelfde liefde voor de weidsheid, de stilte en de eigenheid van dit landschap die ik zelf ook voel. Juist daarin ligt mijn drijfveer: om die bijzondere beleving niet verloren te laten gaan, maar iets ervan door te geven aan volgende generaties.”

Wietske Lycklama à Nijeholt

5. De artistieke visie

WAT FERDWOYNT, WURDT NET FERGETTEN

De artistieke visie van Landschapspark Folsgeare-Sneek is ontwikkeld door beeldend kunstenaar en artistiek leider Wietske Lycklama à Nijeholt. Zij woonde de eerste tien jaar van haar jeugd op Strûpenkeal, midden in de natuur, open en vrij. Die ervaring heeft een blijvende verbondenheid met dit gebied gevormd. Haar uitgangspunt is helder en vormt de kern van het hele project: “wat verdwijnt, hoeft niet vergeten te worden.” Vanuit die gedachte krijgen plekken, verhalen en structuren die uit het landschap zijn verdwenen opnieuw een zichtbare en betekenisvolle vorm. In eenvoud en met een tijdloze uitstraling die past bij het landschap, als eerbetoon aan de agrarische geschiedenis van het gebied.

Bakens

De kunstwerken binnen het landschapspark zijn geen op zichzelf staande objecten, maar zorgvuldig ingepaste bakens en herkenningspunten in het landschap. Ze zijn ontworpen in lijn met de schaal, kleuren en structuren van hun omgeving. De materialen, zoals het bruin-oranje cortenstaal, grasbeton en hout, sluiten aan bij het karakter van het gebied. De voormalige boerderijen en erven worden niet letterlijk herbouwd, maar in hun contouren en lijnen opnieuw zichtbaar gemaakt. Zo krijgen verdwenen plekken opnieuw aanwezigheid in het landschap.

Informatieve elementen

De informatieve elementen vormen een subtiel onderdeel van de beleving. Ze vallen niet op door hun grootte, maar door wat ze vertellen. In vorm en materiaal sluiten ze aan bij de uitstraling van

de bakens. Via teksten, beelden en QR-codes krijgen bezoekers toegang tot verhalen van oud-bewoners, historische achtergronden en lokale poëzie. Zo ontstaat een persoonlijke ontmoeting met de plek en haar verleden, zonder dat het landschap wordt overgenomen door informatie.

Meubilair

Verspreid door het park worden zitbankjes en rustpunten geplaatst. Deze nodigen uit om even stil te staan, om te kijken, te luisteren en de omgeving te ervaren. De bankjes zijn duurzaam uitgevoerd en afgestemd op zichtlijnen, zonligging en windrichting. Ze zijn eenvoudig van vorm, maar met een eigen karakter, passend bij het landschap. Elk bankje mag voelen als een vanzelfsprekend onderdeel van de plek.

Materialen

In het hele park wordt gewerkt met een beperkt

palet aan materialen: cortenstaal, hout en grasbeton. Het duurzame, onderhoudsvrije cortenstaal en de natuurlijke veroudering van het hout zijn bewust onderdeel van het ontwerp. Regen, zon en tijd mogen zichtbaar zijn. Zo groeit het park letterlijk mee met het landschap en ontstaat een vanzelfsprekende samenhang tussen kunst, natuur en gebruik.

Beleving

De artistieke inrichting van Landschapspark Folsgeare-Sneek staat volledig in dienst van de beleving. Bezoekers worden uitgenodigd om te wandelen, te ontdekken en te herinneren. Kunst en ontwerp vormen geen doel op zich, maar ondersteunen de ervaring van ruimte, stilte en geschiedenis. Het landschap zelf blijft altijd het vertrekpunt.

6. Participatie en educatie

DWAAN, LEARE EN DIELE

Landschapspark Folsgeare-Sneek is gebouwd vanuit betrokkenheid. Niet als plan van bovenaf, maar als initiatief van inwoners die hun landschap willen behouden en doorgeven. Die gedachte vormt ook de basis voor participatie en educatie binnen het park: iedereen mag meedoen, leren en bijdragen.

Meedoen met de doarpstún

Vrijwilligers helpen mee in de doarpstún, bij het onderhoud van groen, bij rondleidingen en bij activiteiten voor jong en oud. Door samen te werken aan de plek ontstaat niet alleen een mooier landschap, maar ook een sterkere gemeenschap. Mensen voelen zich mede-eigenaar van het park en zien het als 'ús plakje.' Dat zorgt voor betrokkenheid en trots.

Leren over de natuur

Educatie krijgt in het landschapspark een natuurlijke vorm. Niet in een klaslokaal, maar buiten, in het landschap zelf.

Kinderen ontdekken waar hun voedsel vandaan komt, leren over insecten, vogels en planten en ervaren hoe water, bodem en seizoenen samen het landschap vormen. Door zelf te zaaien, te oogsten, te kijken en te luisteren, wordt natuur tastbaar en begrijpelijk. Ook voor volwassenen biedt het park ruimte om te leren, bijvoorbeeld via rondleidingen en gesprekken waarin landschap, geschiedenis, kunst en natuur samenkomen.

Verhalen doorgeven

Ook het verhaal van het landschap en het agrarisch verleden wordt actief doorgegeven. Via QR-codes, verhalen van oud-bewoners, poëzie uit de regio en beelden ontdekken bezoekers

hoe hier werd geleefd en gewerkt. Hoe ging men om met water, land en verandering? De wijsheid van vroeger vormt daarbij geen afgesloten geschiedenis, maar een bron van inzicht en inspiratie voor de toekomst.

Onderdeel van de gemeenschap

Scholen, verenigingen, zorginstellingen en ondernemers uit Folsgeare, Sneek en omliggende dorpen worden nadrukkelijk uitgenodigd om gebruik te maken van het park, bijvoorbeeld voor lessen in de buitenlucht, sociale projecten, dagbesteding, workshops of ontmoetingen.

Dorpsstún Abma's Pleats, november 2025.

Wandelpad naar Strûpenkeal. Foto: Arcadis Landschapsarchitectuur en Stedenbouw, mei 2025.

7. Waarde en betekenis IN PLAK MEI BETSJUTTING

Wie het Landschapspark bezoekt, ervaart dat het meer is dan een verzameling van paden, bomen en kunstwerken. Het park ademt een gevoel van samenhang. Het maakt zichtbaar hoe landschap, geschiedenis en gemeenschap elkaar versterken.

Sociale waarde

De sociale waarde ligt in de spontane en laagdrempelige ontmoetingen die hier ontstaan. Het park biedt ruimte voor gesprekken, voor kleine evenementen, voor momenten van rust. Mensen ontmoeten elkaar niet in een zaal, maar onder de lucht en dat maakt de verbinding vanzelfsprekender.

Recreatieve waarde

Naast ontmoeting biedt het landschapspark ook rust en ruimte. Niet alleen voor inwoners van Folsgeare, maar ook voor bezoekers uit Sneek, IJlst en omliggende dorpen zoals IJsbrechtum en Oosthem. Hier kunnen zij onthaasten, wandelen, stil zijn en het open landschap ervaren. De weidsheid, de wind, de vogels en het water creëren afstand tot de drukte van alledag. Zo is het landschapspark voor een grote groep mensen een plek om op adem te komen.

Culturele waarde

De culturele waarde ligt in de manier waarop het verleden tastbaar wordt. De bakens vertellen het verhaal van boeren, families en arbeid. Ze brengen het erfgoed tot leven en stralen trots uit als eerbetoon aan dit rijke verleden.

Ecologische waarde

De doarpstún, bloemrijke randen en natte zones trekken insecten, vogels en kleine zoogdieren aan. Nestvoorzieningen ondersteunen de fauna en de herinstructie van inheemse beplanting draagt bij aan een gezond en

evenwichtig ecosysteem. Zo biedt de zwaluwwand met ruim 35 nesten een belangrijke plek voor broedende zwaluwen en worden eendenkorven geplaatst en onderhouden in samenwerking met de vogelwacht. Natuurlijke structuren die ooit verdwenen, keren zo langzaam terug.

Economische waarde

Daarnaast heeft het landschapspark ook economische waarde. Het brengt nieuwe vormen van toerisme, lokale productie en educatieve samenwerking met zich mee. Het wordt een plek waar mensen willen zijn, tijd willen doorbrengen, iets willen leren of bijdragen. Bovendien vervult het een belangrijke rol voor de werkomgeving van bedrijventerrein De Hemmen. Bedrijven zien het park als meerwaarde voor hun werknemers: een groene buitenruimte op loopafstand die bijdraagt aan welzijn, vitaliteit en werkplezier.

Doen	Energie opdoen	Recreatief
Met elkaar	Ecologisch	Leren
Spelen	Innovatie	Cultuurtoerisme
Vies worden	Verbinding	Rust
Beleven	Verhalen vertellen	Geschiedenis
Dingen delen	Heden	Ontdekken
Ontdekken	Bezinning	Trots

8. Realisatie en planning

STAP F&AR STAP

De realisatie van het Landschapspark verloopt in zorgvuldig geplande fasen. De planning is realistisch en flexibel. Het tempo van uitvoering is afhankelijk van beschikbare middelen, vergunningstrajecten en het seizoen. Daarbij geldt: liever zorgvuldig en duurzaam, dan snel en vluchtig. Elke stap draagt bij aan een stevig fundament voor de toekomst van het landschapspark.

Fase 1

In de eerste fase ligt de focus op voorbereiding. Dit omvat het verder uitwerken van ontwerpen, het afstemmen met betrokken partijen, het rondmaken van vergunningen en het verkrijgen van financiering. Ook het vastleggen van samenwerking met partners en vrijwilligers maakt hier onderdeel van uit.

Fase 2

De tweede fase bestaat uit het verder concretiseren van Abma's Pleats door het creëren van een laagdrempelige ontmoetingsruimte. In samenhang met de reeds aangelegde dorpstuin wordt het baken

geplaatst en ingericht als plek voor ontmoeting. Daarnaast wordt verdere invulling gegeven aan informatieve elementen. Ook werken we aan het versterken van de waterstructuren en het realiseren van voorzieningen voor flora en fauna. Deze werkzaamheden worden zoveel mogelijk uitgevoerd in samenwerking met lokale partijen en vrijwilligers.

Fase 3

Na afronding van de fysieke inrichting volgt de fase van ingebruikname en doorontwikkeling. In deze periode worden activiteiten opgestart, educatieve programma's uitgerold en het park actief onder de aandacht gebracht bij bewoners

en bezoekers. Evaluatie en bijsturing zorgen ervoor dat het park zich kan blijven ontwikkelen op basis van ervaring en gebruik.

Fase 4

In de vierde fase wordt, op basis van de opgedane ervaringen en verkregen inzichten, de herinrichting van Strûpenkeal voorbereid. Tegelijk blijven de mogelijkheden en kansen voor Carpe Diem onder de aandacht, zodat deze op een passende en zorgvuldige manier kunnen bijdragen aan de verdere ontwikkeling van het gebied.

Abma's Pleats vanaf de kant van de N7 met de nog aanwezig bomen rondom de voormalige boerderij. Foto: Wytske Heida, jan 2020.

9. Communicatie

SICHTBERE FERBING

Communicatie speelt een belangrijke rol in het zichtbaar maken van het landschapspark voor de buitenwereld, maar vooral om de verbinding met de omgeving levend te houden. Via nieuwsbrieven, social media, de website en lokale media wordt het verhaal van het landschapspark gedeeld. De voortgang, de activiteiten, de verhalen van vrijwilligers en bezoekers: alles draagt bij aan een open en uitnodigende uitstraling. Niet alleen informeren, maar ook inspireren. Zo blijft het park zichtbaar als een plek waar altijd iets te ontdekken valt.

10. Financiering en partners

MEI-INOAR MOOGLIK MAKKE

De financiering van het project is een gezamenlijke inspanning van publieke en private partijen. De gemeente Súdwest-Fryslân heeft een ontwikkelkrediet en financiële bijdrage toegekend. Diverse overheden en fondsen worden benaderd, waaronder het VSB Fonds, FB Oranjewoud, Mondriaanfonds, Unive buurtfonds en Cultuurfonds Fryslân. Daarnaast wordt er gewerkt met sponsoring in natura en de inzet van vrijwilligers.

De geraamde totale investering om het landschapspark te realiseren in deze vorm, ligt tussen de € 800.000 en € 1.200.000. Deze investering omvat onder meer de realisering en plaatsing van de twee bakens, de aanleg van een vogelkijkhut en diverse aanverwante landschappelijke en educatieve elementen.

Deze investering is een bewuste keuze om blijvende waarde te creëren. Wat hier wordt ontwikkeld, is meer dan een fysieke inrichting van het landschap. Het is een investering in het behoud van erfgoed,

in het herstel van biodiversiteit en in een plek waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, tot rust komen en zich verbonden voelen met hun omgeving.

Met Landschapspark Folsgeare-Sneek wordt niet alleen een park gerealiseerd, maar een fundament gelegd voor een plek die generaties lang van betekenis zal zijn. Een landschap waarin verleden, heden en toekomst samenkomen en dat blijvend bijdraagt aan de kwaliteit en leefbaarheid van de regio.

11. Vooruitkijken

BLLUWEND YN BEWEGING

Landschapspark Folsgeare - Sneek is geen afgerond eindpunt, maar een ontwikkeling in beweging. Een plek die blijft groeien, meebeweegt met de omgeving en steeds opnieuw betekenis krijgt door de mensen die haar gebruiken, verzorgen en beleven. Wat begon als een initiatief vanuit Folsgeare, ontwikkelt zich tot een landschap dat ook waarde heeft voor de stad Sneek, bedrijventerrein De Hemmen en de omliggende plaatsen IJlst, Ijsbrechtum en Oosthem.

De toekomst van Landschapspark Folsgeare-Sneek wordt dan ook samen vormgegeven. Beheer en onderhoud liggen niet alleen bij één organisatie, maar worden gedragen door de gemeenschap, in samenwerking met partners en deskundigen. Vrijwilligers blijven een sleutelrol spelen, net als lokale organisaties, ondernemers en onderwijsinstellingen. Zo blijft het park stevig verankerd in de mienskip.

Tegelijk is er ruimte voor groei. Nieuwe initiatieven kunnen ontstaan, activiteiten kunnen uitbreiden, functies kunnen zich verder ontwikkelen. Altijd met respect voor wat er al is. Het landschap vormt daarbij het uitgangspunt, niet de grens.

Landschapspark Folsgeare-Sneek kijkt met vertrouwen vooruit. Als plek waar verleden, heden en toekomst elkaar blijven ontmoeten.

Waar ruimte is voor verhalen, voor rust, voor beweging en voor nieuwe ideeën. Wat hier groeit, groeit samen en blijft van waarde voor de generaties na ons.

Vanaf Folsgeare richting landschapspark Folsgeare – Sneek.
Foto: Arcadis Landschapsarchitectuur en Stedenbouw, mei 2025.

Colofon

Opdrachtgever en initiatiefnemer

Stichting Landschapspark Folsgeare-Sneek in samenwerking met Dorpsbelang Folsgeare

Visie inhoudelijke ontwikkeling

Stichting Landschapspark Folsgeare-Sneek in samenspraak met Dorpstuincommissie, Vogelwacht, inwoners van Folsgeare en betrokken partners

Tekst en redactie

Stichting Landschapspark Folsgeare-Sneek met bijdragen van inwoners, ex-inwoners en betrokken deskundigen

Lokale en maatschappelijke partners

Gemeente Súdwest-Fryslân, ondernemers De Hemmen

Artistieke visie en ontwerp bakens

Wietske Lycklama à Nijeholt
Beeldend kunstenaar & artistiek leider in samenwerking met inwoners en betrokken adviseurs/partners

Fotografie en beeldmateriaal

Stichting Landschapspark Folsgeare
Familiearchief Van der Velde

Kaarten en visualisaties

Arcadis Landschapsarchitectuur en Stedenbouw

Dank aan

Alle vrijwilligers, inwoners, ex-inwoners, werkgroep Bufferzone, Atelier Fryslân, lokale ondernemers, partners, fondsen en organisaties die gedurende de jaren hun kennis, tijd, verhalen en betrokkenheid hebben ingezet voor de ontwikkeling van Landschapspark Folsgeare-Sneek en daarmee hebben bijgedragen aan het tot stand komen van dit bidbook.

Datum

Folsgeare, maart 2026

LANDSCHAPSPARK
FOLSGEARE
SNEEK